KETEBE X

1. BASKI
Ekim 2026

ISBN: 978-625-8904-49-9
Ketebe X: 05
Dizi: Tarihî Roman

Yayın Yönetmeni: Furkan Çalışkan
Editör: Zeynep Tuğçe Noyan
Düzelti: Rabia Şenol
Mizanpaj: Nilgün Sönmez
Kapak Tasarım: Ömer Faruk Yıldız

© Bu kitabın tüm hakları Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bu kitap, Yavuz Bahadıroğlu'nun *IV. Murad* eserinin dört ayrı kitap halinde yapılandırılmasıyla yayıma hazırlanmıştır. Kronolojik ve tematik bir akışı takip eden her bir kitap, bağımsız olarak da okunabilecek şekilde tasarlanmıştır.

Ketebe Yayınları
Sertifika No: 49619
Maltepe Mahallesi Fetih Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212 612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Sertifika No: 45030
Sena Ofset Ambalaj Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Yakuplu Mah. 194. Sk. Blok No:1 İç Kapı No:465
Beylikdüzü/İstanbul

DÖRDÜNCÜ MURAD

Yavuz Bahadıroğlu

GÖLGE LEBLEKİ TAHT

– | –

Naibin Pençesinde Bir Sultan

KETEBE

YAVUZ BAHADIROĞLU

Asıl adı Niyazi Birinci olan yazar kendisini şöyle anlatıyor:

"Öz geçmiş nedir ki? Öz geçmiş önemsiz bir ayrıntıdır. Zaten benim kuşağın (1945) öz geçmişi de yoktur. Yirmili yaşların son kertesine doğru gazeteciliğe başladım (1971). Önümde büyük hedefler, yüreğimde heyecanlı çırpıntılarla yıllar boyu yazdım. Gecem gündüzüm birbirine girdi. Uykuda bile yaşadım. Benim için yazmak, sevmek ve yaşamaktır.

Romanlarıma, 'tarihî roman' dediler ama ben onları hiçbir zaman öyle görmedim. Bence yazdıklarım tarihî roman değil, bendeniz tarihin romanını yazıyorum. Yani tarihî olguyu romanlaştırıyorum.

Yıllar boyu sorularımı kendime sakladım. Kimselere açamadım. Açamazdım çünkü bazı soruları düşünmek kadar sormak da yasaktı. Sorularınız gırtlağınıza dizilir, soluksuz kalırdınız. Yıllar boyu soluksuz kaldım. Soluksuzluk aslında yeni bir soluktur. Ben nefesim daraldıkça düşünüyor, hayatla ölüm arasındaki ince çizgide varlık arıyordum. Kalıplar işte o çizgide kırıldı. Kitaplarım o çizgide doğdu. O çizgide kitaplaşmaya başladığımı hissettim. Hayat, hayal ile o çizgide iç içe girdi.

Kitaplarım benim sığınaklarımdır. Onlarla yalnızlıktan kurtulurum. Kendimi hâlâ satırlarda çözmeye çalışır, geçmişimin en görkemli hikâyelerini sayfalarda ararım. Bir bakıma her kitabım, kayıp öz geçmişimi yazar.

Kitaplarımla ben ortak bir hikâyenin parçalarıyız. Özellikle tarih üzerine yaptığım çalışmalar, yayımladığım kitaplar, verdiğim konferanslar 20 Kasım 2004'te bana 'Tarihi Sevdiren Adam' ünvanını kazandırdı. Bu, hayatım boyunca aldığım en güzel ödüldür. Zaman içinde roman, hikâye, çocuk kitabı, araştırma, oyun, senaryo ve fikrî eserler olmak üzere yüzlerce çalışmaya imza attım çok şükür. Ulusal bir radyoda 'Hayatın Yorumu' başlıklı güncel yorumlarımı, televizyon programlarımı, günlük bir gazetede köşe yazarlığımla gazeteciliğimi sürdürdüm, birçok projeye danışmanlık yaptım.

Kısacası, kitaplarımla ben ortak bir serüveniz."

21 Ocak 2021 tarihinde İstanbul'da vefat eden Yavuz Bahadıroğlu Eyüpsultan haziresine defnedilmiştir.

Birinci Bölüm

"Bir şâh-ı alîşan iken şâh-ı cihâna kıydılar
Gayretlü genç arslan iken şâh-ı cihâna kıydılar
Gâzi bahâdır hân idi, Âli-neseb sultan idi
Nâmiyle Osman Han idi, şâh-ı cihâna kıydılar."

Nef'î

Delicesine yağmur, delicesine rüzgâr... 1622 yılının 20 Mayıs gecesi. Karanlık, ıslak, yapışkan bir gece.

Yedikule zindanının etrafında ölüm sükûtu. Yedikule zindanının taş odalarından birinde ölümün ta kendisi. Soğuk, yosunlu taşların üstünde kaskatı yatan Sultan. Sultan Genç Osman.

Dışarıda levent endamlı nöbetçinin, sessizliği tokmaklayan asker adımları.

Endişe kazınmış yüzlerde korkunun paramparça ettiği gölgeler. Gözler yerde. Sanki artakalan utanç hissini birbirlerine fark ettirmekten korkuyorlar.

Sanki, bir küçük merhamet kırıntısından yekdiğerinin haberi olur diye ödleri çatlıyor.

Başta Kara Davut Paşa. Yanında Kalenderoğlu, cebecibaşı ve subaşı kethüdası. Yedi kişi daha... Silik yüzlü, karanlık bakışlı cellatlar. Sultan Osman'ın katilleri.

“Şimdi ne olacak?”

Kalenderoğlu’nun korkudan yamuklaşan sesi, yosunlu taş duvarlara çarpıp hurdahaş düşüyor. Toparlanmaya çalışıyorlar. “Ne mi?”

Kara Davut Paşa’nın sesidir karşılık veren. Yalpalı ve bir yılan kadar soğuk.

“Kendimize gelelim ağalar. Gören de Genç Osman Han değil, biz öldük belleyecek.”

Bir mırıltı.

“Biriniz bir şey mi söyledi?”

Korku ve sükût.

“İyisi, öldüğünün bir delilini Valide Sultan’a götürmek. Sadrazam olaraktan bu iş benim işim. Kesiver kulağıyla burnunu Kalenderoğlu.”

“Aman Paşa Hazretleri!”

“Hayda bre! Ne oldu sana böyle? Kesecikler kuşağını ısıtmaya yetmemekteyse söyleyiver. Merhametin mi depreşti birden? Bilmez misin ki bu kalleş, yeniçeri ocağımızı başımıza geçirmeye hazırlanırdı. Bu meşum düşüncesini gerçekleştirebilmek için hac bahanesiyle Anadolu’ya giderdi. Oralardan asker toplayıp kökümüze kibrit suyu dökmeye gelmesini mi bekleyecektik yani? Bundan kelli Sultanımız Mustafa Han’dır, bilesin. Ferman onundur. Osman biçare bir ölüdür. Kulağı kesilsin, burnu da.”

Kalenderoğlu adımlarını sürüye sürüye cesede yaklaştı.

İçinde fırtınaların kaba dalgaları yuvarlanıyor, cesaretine toslayıp tuz buz ediyordu. Sultan Osman birden kalkacak, bütün heybetiyle karşısına dikilecek ve okkalı tokadını yüzüne şaklatacak gibi geliyordu ona.

“Olur mu canım? O sadece bir ölüdür!” dedi ya, yüreğine yatmadı bir türlü. Adımları ağırlaştı, ağırlaştı...

“Ne o Kalenderoğlu? Yüreğin elvermiyorsa bu işi cebecibaşına ısmarlarım. Elbette kusurun Şevketlü Sultanımıza anlatılsa gerektir.”

Gayretlendi. Yeni padişahın gözüne girmek bununla olacaksa...

“Olmalı.”

Hançerini çekip önüne diz çöktü. Duvarlara sokuşturulmuş çıraların ışığında gözlerinin saydamlığını gördü. İçi ürperdi. Hâlâ genç, hâlâ yakışıklıydı. Hâlâ insanın içinden geçenleri okurcasına bakıyordu. Dudakları oynadı oynayacaktı.

Birkaç saat önce Ortacami’de söylediklerini tekrarladı, tekrarlayacaktı:

“Oğulcuklarım, babacuklarum, ocağunuza geldüm. Çünkü beni katle razı değülsüz. Yedikule’ye göndermen. Sultan Mustafa olduğu odaya hapseylen. Padişahunuz mübarek olsun. Bana kıyman!”

Boynunda siyah şeritler vardı. Uğursuz bir gerdanlık gibi bütün boynunu sarmıştı. Hem de kat kat. Kementlerden artakalan izlerdi bunlar. Ortacami’de ve burada kalleşçe attıkları kementlerden. Birini bizzat kendisi atmıştı. Ama ne yaman dövüşmüştü genç civan. O ne karşı koyuştu öyle! On kişiyle tek başına! Daha az olsaydılar imkânı yok, boğamazlardı. Cebecibaşının kemendi boynuna geçer geçmez, kendisi atılmış, hayalarını sıkıp yere yıkmıştı. Az önceydi işte.

“Lanet olsun!”

Birden doğruldu. Davut Paşa bakmadan homurdandı:

“Bu işi edemem. Başkasını bul!”

Davut Paşa küçümser bir bakış fırlattı Kalenderoğlu’na, “Başından belliydi,” dedi, “yüreksiz herifin tekisin. Göreyim cebecibaşı, hayıfın varsa işte Osman. Bütün öfkeni çıkar. Kulağıyla burnunu da Valide Sultan’a kendin götür. Sonrası kese kese altındır. Davran!”

"Ol mel'ûn-ı bî-din Cebecibaşı didükleri lâni, derhal, alâmet-i mevt olmak içün kulağın, galiba burnun dahi kesüb Valide'ye götürdü."

Dışarıda dolaşan nöbetçinin ayak sesleri donmuştu. Yalnız ayak sesleri değil, ruhu da donmuştu. Davut Paşa'nın kızgınlıktan yüksek çıkan sesini duymuştu. Yüreği hoplamış, yüzü allak bullak olmuş, gözleri yuvalarından uğramıştı.

Zindana itile kakıla getirilen mahkûmun Sultan Osman olduğunu yeni yeni anlıyordu. Kendi kendini lanetledi.

Gözleri yaş tuttu, ama içinin alevinde birden kurudu. Soluk soluğa dışarı koştu. Atına atladığı gibi "haaaayyyt" diye bir sipahi çığlığı kopardı ve karanlığa yumuldu.

Islak karanlık, bütün bedenini sarmalamıştı. Yağmur suratında şaklıyor, rüzgâr kulaklarında değil, ta beyninde uğulduyordu. "Kıydılar," diyordu için için, "Şâh-ı Cihana kıydılar."

Etraf aydınlık olsaydı, yüzünün ifadesi mutlaka görenleri ürkütürdü. Kasım kasımdı yüz hatları, lif lif sarkıyordu sanki. Gözlerinden dudaklarına doğru sarkan ince, derin çizgi orada virgüllendikten sonra çenesinin altında düğümleniyordu. Izdırap çizgisiydi. Beynini avuçlamış, sıkıyorlardı. Neresini, kestiremiyordu, ama vücudunun bir yerlerini kör testereye tutmuşlar, hart hart kesiyorlardı.

"Asıl zorbabaşlarını tepelemek var. Asıl onları tepelemek. Dönüp sadrazam Davut Paşa'nın yakasına mı sarılmalı? Yoksa yol bekleyip, cebecibaşı melunu Valide Sultan'a giderken, 'bre haayt!' deyü yoluna çıkıp kılıç mı üşürmeli? O Kalender soysuzu, o! O subaşı kethüdası olacak dönek! Tanımaz olaydım bre! Nöbette bulunmaz olaydım bre! İşitmez olaydım bre! Nasıl dayanılır bu acıya? Nasıl?"

Başı rüzgârın kırbacına tuttu. Soğuktu rüzgâr. Islıklamayı kesmiş, okşamaya başlamıştı. Besbelli içinden geçenleri anlamıştı. Okumuştu kendine mahsus esrarıyla.

Kurşunlu Han'a giden Divanyolu'na vurdu. Doludizgin gidiyordu. Görenler kelle götürdüğünü zannediyorlar, nefretle bakıyorlardı. Sultan Osman'ın katledildiğinden besbelli kimsecikler haberdar değildi. Nereden haberleri olacaktı ki? Gizlice bitirmişlerdi melun işi. Sır perdesine sarmışlardı. Ya duyulunca? O zaman da sessiz duracak mıydı Dersaadet?* Bu millet sus pus oturacak mıydı yine de?

"Oturmaz olur mu? Zorbalar kimde cesaretin kırıntısını bıraktı? Sildiler, süpürdüler. Sildik süpürdük daha doğrusu. Sipahi olaraktan işin içinde değil miyim? Lakin Allah şahidim, bu kerteye geleceğini tahmin edemezdim. Kaz kafam! Elinoğlu büyük tutuyor oyunu. Büyük oyuna bizim gibi küçükleri alet ediyor. Tüh bize be, tüh yeniçerisine de, sipahisine de. Bunca alçalma olur mu, tüh ki tüh!"

Kurşunlu Han'ın avlusunda atından indi. Kimsenin çıkmamasına hiç şaşırmadı. Han yine kalabalıktı. Hancı ile çıraklarının işleri başlarından aşkındı. Zaten zorbalara zıkkım taşımaktan başkasıyla uğraşmaya zaman mı kalıyordu?

Bağrışmalar geliyordu içeriden. Sevinç naraları bütün sokağı tutmuştu. "Eğleniyorlar," diye düşündü genç sipahi. "Sultan Osman'ın katledildiğini öğrenince de eğlenebilecekler mi bakalım? Göreceğiz."

Fırtına gibi içeri daldı. Dalmasıyla birlikte bütün gürültüyü bastıran tiz bir çığlık attı:

"Haaayt breee!"

Han sükût oldu. Kimdi bu divane? Ne densiz şeydi ki, han ortasında nara patlatıyordu. Gözler, kızgınlıkla merak karışımında üzerine döndü. Yaşlı yeniçeriler diş biliyorlardı. Sipahinin genç oluşu ve böyle ulu orta çığlık atışı sinirlerine dokunmuştu. Yetesiye mazereti bulursa ne âlâ... Bulamazsa yüklenmeye hazırdılar.

---

* "Saadet kapısı" anlamına gelen kelime Osmanlı döneminde İstanbul için kullanılmıştır.

Sükûtun ortasına genç sipahinin ulumayı andıran sesi perçinlendi:

"Sonunda Sultan Osman'a kıydınız nadanlar, oturup kına yakın şimdi."

Donup kaldılar. Neler söylüyordu bu genç sipahi? Öyle şey olur muydu hiç? Sultan Osman yeniçeri ocağına sığınmıştı. Yeniçeri ocağına sığınan kim olursa olsun korunurdu. Kaldı ki, asker dilediğini yapmıştı. Osmanlı tahtında Sultan Mustafa oturuyordu. Sultan Osman da sadrazam Davut Paşa'nın himayesinde bulunuyordu. Böyle bir şeye cüret ettiyse vay!

"Ağzından çıkan kulağına erişir mi bre?" diye gürledi yaşlı bir yeniçeri çorbacısı, "söylediklerinin ne demeye geldiğini hesaplayıp kitaplar mısın?"

"Beli, hesaplamış ve kitaplamışım. Siz burada ettiklerinizle övünürken Davut Paşa ile cellatları Sultan Osman Han'a kıydılar."

"Kıymak muhaldir," dedi aynı çorbacı, "niçin derseniz Davut Paşa söz vermiştir. Sultan Osman'ıma kıyılmak ihtimali yoktur. Kendisi haledilmiş* ve dahi hapsedilmiştir. Vâkıâ Yedikule'ye hapsedilmekten töre bozulmuştur, velakin bir, bilemedin iki gece misafir edilecektir. Canı önce Allah'a, sonra Davut Paşamıza ısmarlanmıştır. Yanlış duyduğun muhakkak…"

Genç sipahinin nevri döndü. Hınçlı hınçlı elini salladı:

"Git bre! Sen mi Yedikule belasından gelmektesin, yoksa ben mi? Hakikati olduğu gibi söylerim: Sultan Osman'ı Davut Paşa rezili katlettirmiştir. Kul taifesi dağılıp zindanda halvet olundukta Davut rezilinin emriyle cebecibaşı soysuzu diğer cellatlarla bile kement atmış, Kalenderoğlu adlı insafsız da hayalarını sıkmıştır."

Derin bir sükûttan sonra top gibi bir itiraz patladı:

"Olamaz! Mümkünsüzdür, hayır!"

---

* Tahttan indirilmiş.

"Bitmedi. Anlatıyorum ki kendinize baş ettiklerinizin kıratını ölçesiz. Davut Paşa'nın emriyle Sultan'ın kulağı ve dahi burnu kesilip Valide Sultan'a çevre içinde takdime götürülmüştür. Şu sıralar ulaşmış olmalı. Ne dersiz?"

Ne diyeceklerini şaşırmış kalmışlardı. Duyduklarına inanamaz gibiydiler. İş bu raddeye varır mıydı sahi? Bu kadar çığırından çıkar mıydı? Gerçi Davut Paşa, Sultan Genç Osman'ın katline taraftardı. Daha Ortacami'de iken cellatlarına üç kement attırmıştı. Valide Sultan dahi bunu isterdi. Ama yeniçeri ve sipahilerin rızası yoktu. Açık açık söylemişlerdi:

"Zinhar Sultan Osman'a kastolunmaya, vücuduna bir zarar erişmeye, bir kılına hata geldüğüne rızamız yoktur. Şimdilik Sultan Mustafa Han padişahdur; Sultan Osman mahpus dursun. Sonra nice iktiza ederse öyle olsun!" Bunu söyledikleri hâlde sadrazam Davut Paşa cüretini artırıp katle bulaşır mıydı? Belli olmazdı pek. Valide Sultan bile Ortacami'de Sultan Osman'ı gösterip, "Ah ağalar, siz bilmezsuz bu ne yılandür! Buradan sağ kurtulur ise bizden ve sizden tek kişi sağ komaz, katleder!" demişti. Demek, haledildikten sonra bile Sultan Osman'dan korkuyorlardı. Şu hâlde, el ele verip bir daha hiçbir surette padişah olamasın diye olur muydu?

Handakiler bölük pörçük düşünüyorlardı. Duydukları, duymak istedikleri değildi. Sultan Osman öldürülmüştü. Davut Paşa ile cellatları boğmuşlardı gencecik padişahı. Bu sipahi öyle diyordu. Yalan mıydı? Niye yalan söylesin ki? Karışıklık çıkarmak için! Adam sen de zaten her taraf karışıktı. Yeni karışıklıklar kimsenin işine yaramazdı.

Bir sipahi başçavuşu kalktı. Genç sipahinin karşısına dikildi. Bir yandan bıyıklarını bura bura:

"Yani sen şimdi geldin, Sultan Osman Han katledilmiştir diyorsun, öyle mi?"

"Yeni anlamaya başlamış gibisin ağam, anlatırken yok muydun?"